

**Sociaal Domein**  
Beleid Sociaal Domein

De Raad

Huis van de stad, Generaal Spoorlaan 2  
Postbus 5305, 2280 HH Rijswijk  
Telefoon 14 070  
stadhuis@rijswijk.nl  
www.rijswijk.nl  
iban BNG: NL15BNGH0285007424

betreft Regiovisie Monitor 2023

datum 21 mei 2024  
bijlage(n) 1

## 1. Inleiding

De gemeenten in de jeugdhulpregio Haaglanden hebben met de vaststelling van de Regiovisie Jeugdzorg Haaglanden 2021-2026 (kenmerk: IB 21 054) afgesproken dat de behaalde resultaten op de ambities uit de regiovisie jaarlijks worden gemonitord.

Bijgaand sturen wij u de derde Regiovisie Monitor 2023. Deze monitor beschrijft op hoofdlijnen de belangrijkste regionale ontwikkelingen en diept enkele onderwerpen nader uit. De hoofdstukken uit deze monitor zijn geschreven met de ambities uit de regiovisie als leidraad en de vooraf bepaalde indicatoren die met de gemeenteraden uit de regio Haaglanden in 2021 zijn vastgesteld. De cijfers uit het landelijke berichtenverkeer (de facturatiegegevens van jeugdhulpaanbieders) vormen de basis van de geschetste ontwikkelingen in de monitor.

Om de koppeling met de lokale planning-en-control cyclus mogelijk te maken verschijnt de Regiovisie monitor van 2023 eerder dan die van voorgaande jaren. Hiervoor is een afwijkende reeks data gebruikt, namelijk van het vierde kwartaal van 2022 tot en met het derde kwartaal van 2023. Hierdoor is het zo dat cijfers niet één op één overeenkomen met de Regiovisie monitors van voorgaande jaren. Dit heeft echter geen effect op de trends die hieruit naar voren komen.

Omdat de diverse gemeenten in Haaglanden hun raden op verschillende manieren informeren over lokale ontwikkelingen, is in de Regiovisie Monitor geen lokale vertaling of duiding aangebracht. De lokale ontwikkelingen van de jeugdhulp treft u in de jaarstukken 2023 aan. Daarnaast ontvangt u in het vierde kwartaal de begroting 2025-2027 met daarin ook inzicht in de actualiteiten in het jeugddomein. Hieronder geven wij in het kort een toelichting op de belangrijkste regionale ontwikkelingen uit de monitor.

## 2. Kern informatie

### *Algemeen beeld*

In 2022 leken zowel de groei van het aantal cliënten als de uitgaven per client in de regio Haaglanden te stabiliseren. Dat suggereerde een trendbreuk ten opzichte van de aanhoudende groei van de jaren daarvoor. De cijfers van 2023 laten zien dat die suggestie ten onrechte was. In eerdere raadsinformatiebrieven hebben wij u reeds op de hoogte gebracht van de kostenontwikkeling in Rijswijk (kenmerk: IB 23 086 en IB 24 014). Weliswaar is het aantal jeugdigen dat in de regio jeugdhulp ontvangt vrijwel stabiel, de uitgaven per jeugdigen blijven stijgen. De wachttijden zijn voor sommige hulpvormen zodanig opgelopen dat er een afwegingskader is ontwikkeld om de meest kwetsbare kinderen tijdig passende hulp te kunnen bieden.

### *Jeugdigen groeien zo thuis mogelijk op*

De ambitie om zo thuis mogelijk op te groeien wordt breed gedragen en zien we ook terug in de cijfers in de regio Haaglanden. We zien een terugloop in het aantal aanvragen voor een bestandspleeggezin en juist een toename in het aantal netwerkgezinnen. Hieruit kan worden geconcludeerd dat er eerder wordt gezocht in het netwerk dan in voorgaande jaren. En daarmee draagt dit bij aan de ambitie. Voor een

klein deel van de kinderen is thuis wonen (tijdelijk) niet mogelijk waar plaatsing in de omgeving, zoals bij familie, vrienden of kennissen dan de voorkeur heeft. Als dat niet lukt, is een pleeggezin of gezinshuis het beste alternatief. In sommige situaties kan of lukt dit niet en is verblijf in een (gesloten) instelling nodig. Het aantal kinderen en jongeren in de gesloten jeugdzorg is in 2023 minder snel afgenomen dan in de jaren daarvoor. De grens van wat gemeenten op dit moment binnen het systeem kunnen bieden lijkt bereikt te zijn. Er is tijd nodig om beweging 'op naar nul uithuisplaatsingen' en 'zo thuis mogelijk opgroeien' via meerdere kanalen uit te voeren.

#### *Jeugdigen groeien duurzaam en veilig op*

Bij ernstige bedreiging van de ontwikkeling van jeugdigen kunnen jeugdbeschermingsmaatregelen nodig zijn. Het betreft een ondertoezichtstelling (OTS), voogdijmaatregel of jeugdreclasseringsmaatregel. Hierbij krijgen jeugdbeschermers (tijdelijk) de regie om de veiligheid te borgen. Het kan zelfs betekenen dat jeugdigen (tijdelijk) uit huis worden geplaatst in een pleeggezin, gezinshuis of instelling. Het uitgangspunt blijft: zo min mogelijk jeugdbeschermingsmaatregelen. Het aantal cliënten met een kinderbeschermingsmaatregel in Haaglanden loopt in 2023 verder terug.

#### *Aanpak wachttijden*

Het is een gegeven dat er niet altijd direct hulp beschikbaar is op het moment dat een hulpvraag zich voordoet. Naast ontwikkelingen in de afgelopen jaren zoals de coronapandemie en bezuinigingen, is er ook sprake van krapte op de arbeidsmarkt in de jeugdhulp sector. Jeugdhulpaanbieders hebben problemen om voldoende personeel te behouden en vacatures in te vullen. Sinds 2022 wordt in de regio steeds nauwkeuriger gerapporteerd op wachttijden, waardoor er een betrouwbaarder beeld van wachttijden is ontstaan. Het aantal jeugdigen dat wacht op een Kinderdagcentrum (KDC) is in 2023 verder toegenomen. De gemiddelde wachttijd voor KDC-zorg bedraagt één tot twee jaar. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat kinderen steeds worden aangemeld in verband met lange wachttijden. Om het schadelijk wachten zoveel mogelijk te voorkomen is in 2023 een pilot gestart waarmee een bijdrage geleverd wordt aan het verminderen van acute problemen van jonge kinderen in de leeftijd van 4-7 jaar die lang op de wachtlijst staan voor een KDC.

#### *Jeugdhulp en onderwijs werken effectief samen*

In de Regiovisie Monitor van 2022 is reeds genoemd dat er een onderzoek heeft plaatsgevonden over de noodzaak en meerwaarde van de samenwerking op het snijvlak van onderwijs en jeugdhulp. Uit dit onderzoek blijkt dat scholen en jeugdhulpaanbieders te maken hebben met verschillende contactpersonen, teams en werkwijzen van gemeenten binnen de jeugdhulpregio Haaglanden. Een belangrijk inzicht dat het onderzoek heeft opgeleverd is dat er in de regio sprake is van grensverkeer van leerlingen. Leerlingen gaan van en naar gemeenten naar het voortgezet onderwijs en het (voortgezet)speciaal onderwijs. Om die reden is het noodzakelijk om afspraken te maken over samenwerking tussen lokale teams en scholen en collectief onderwijs- en zorgaanbod in de regio. In 2023 zijn verschillende resultaten bereikt ten aanzien van de effectiviteit van de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp. Op basis van data is inzicht verkregen in grensverkeer van leerlingen in de regio. Er is overzicht van jeugdhulp op de regioscholen en wat deze inzet oplevert in de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp. Ook is er een gezamenlijk uitzicht geformuleerd met de samenwerkingsverbanden voor passend onderwijs, gemeenten en jeugdhulpaanbieders. Er ligt een gezamenlijke visie, missie en er zijn leidende principes afgesproken voor versteviging van de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp voor 2024 en verder. In 2024 wordt verder gewerkt aan het overbruggen van systeemverschillen die de effectiviteit van de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp in de weg staan.

#### *Jongeren en ouders aan het woord*

Jongeren en ouders die te maken krijgen met jeugdhulp moeten mee kunnen praten en denken over verbeteringen in de jeugdhulp. Dit is clientparticipatie en is één van de kernwaarden van de Regiovisie Jeugdzorg Haaglanden. De regio investeert en luistert naar de ervaringsdeskundigen van Jong doet mee!, de Oudersraad en getrainde ExpEx jongeren. Deze kennis wordt verwerkt in beleid en besproken met jeugdhulpaanbieders en andere stakeholders. Toch is er nog veel te winnen op dit terrein. Ook in 2024 zal de regio daarom doorgaan met het betrekken van ervaringskennis van jongeren en ouders. Door de inzichten uit clientervaringen te verwerken in beleid en de praktijk van jeugdhulp, wordt de cyclus van leren en ontwikkelen mogelijk.

Voor meer informatie over de regionale ontwikkelingen in 2023 verwijzen we u naar de bijgevoegde Regiovisie Monitor 2023. In september volgt een regionale raadsinformatiebijeenkomst waarbij onder andere de Regiovisie Monitor 2023 wordt besproken.

Met vriendelijke groet,  
burgemeester en wethouders,  
de secretaris,

de burgemeester,

P.M. Schuit

H. Sahin

Bijlage(n):

- Regiovisie Monitor 2023 – Corsanr. 24.040614